

† IUSTIN

Episcop ortodox român al Maramureșului și Sătmărilor

*Învierea lui Hristos –
biruința Fiului lui Dumnezeu
asupra puterilor întunecate ale iadului*

PASTORALĂ LA ÎNVIEREA DOMNULUI – ANUL 2022

*„Crucii Tale ne închinăm, Hristoase,
și Sfântă Învierea Ta o laudăm și o mărim!”
(din cântările Sfintelor Paști)*

**Preacucernicii Preoți vor citi această Pastorală
în bisericile parohiale în prima zi de Paști, iar în filii, a doua zi.**

FOTO COPERTA 1

Învierea Domnului – pictură pe lemn, de pe catapeteasma bisericii noi a Mănăstirii Rohia
Pictor: Ioan Moldoveanu

† IUSTIN

**Prin milostivirea și harul lui Dumnezeu,
Episcop ortodox român al Maramureșului și Sătmarului**

**Iubitului nostru cler, cinului monahal
și dreptcredinciosului popor al lui Dumnezeu
din sfânta Episcopie a Maramureșului și Sătmarului,
Har, pace, bucurie și binecuvântare de la Dumnezeu,
iar de la noi părintească îmbrățișare
întru Hristos Domnul!**

*„Înviază Dumnezeu, risipindu-se vrăjmașii Lui
și fugind de la fața Lui toți cei ce-L urăsc pe Dânsul”
(Stihirile Paștilor)*

**Iubiți părinți slujitori ai sfințelor altare,
Iubiți credincioși,
HRISTOS A ÎNVIAT!**

Invierea Mântuitorului din morți este actul prin care Dumnezeu a proclamat sfârșitul robiei în care a fost ținută omenirea până la Hristos de către satana cel întunecat, urâtorul luminii, al dreptății divine și al adevărului veșnic că Dumnezeu este Creatorul cerului și al pământului

și Ziditorul omului după chipul și asemănarea Sa. Acest act solemn a fost vestit de către Hristos Cel Înviat din morți când a zis: „*Nu vă temeți! Iată, am biruit!*” (Ioan 16, 33).

A sosit din nou Praznicul cel Mare și Sfânt al Învierii Domnului, în care „*Cerul și pământul și toate cele de sub pământ s-au umplut de lumină*” (Slujba Învierii), căci „*lumina (Învierii) lui Hristos luminează tuturor*” (Liturghia Darurilor înainte sfințite). Toți suntem îmbrăcați în lumină și, deși afară este noapte adâncă, noapte care simbolizează întunericul păcatului acestei lumi, lumina Învierii lui Hristos „*luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o*” (Ioan 1, 5).

În vremea Postului Mare, noi am traversat întunericul căderii în noaptea păcatelor – care îl despart pe om de Dumnezeu, de lumina dumnezeiască, de viață și de har – și am regăsit calea spre slava, lumina și Împărăția Preasfintei Treimi. Cu alte cuvinte, „*am văzut lumina cea adevărată* (care ne-a luminat calea), *am primit Duhul Cel ceresc, am aflat credința cea adevărată, Nedespărțitei Sfintei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi*” (Cântare din Sfânta Liturghie).

Și iată-ne pe toți fiii luminii purtând lumina în sufletele și în inimile noastre, pe chipurile și în viețile noastre, martori și mărturisitori ai celui mai mare eveniment din istoria umanității, *Învierea lui Hristos*, care a redat omenirii speranța salvării și mântuirii.

Lumina pe care am adunat-o în perioada Postului Mare, prin echilibrul vieții creștine și păzirea rânduielilor străbune, prin sporirea rugăciunii și a faptelor bune, se arată învederat, de fiecare dată, de Sărbătoarea Învierii, ca răspuns al lui Dumnezeu la osteneala, nevoința și dreapta noastră credință, pogorându-se din Cer, în fiecare an, la Mormântul cel dătător

de viață al Domnului, din Ierusalim. Este aceeași lumină de peste două mii de ani; Lumina Învierii, pe care au văzut-o cei care străjuiau Mormântul Domnului și care, de frica ei și a cutremurului, au căzut ca niște morți.

Iubiți fi duhovnicești,

Făgăduința lui Dumnezeu, făcută la căderea protopărinților noștri Adam și Eva, că va trimite un Mântuitor, s-a adeverit la „*plinirea vremii*”, atunci când omenirea se găsea în întuneric și în cea mai cumplită suferință și deznădejde: „*Poporul ce ședea în latura și umbra morții a văzut lumină mare*” (Matei 4, 16).

Întruparea Mântuitorului a adus lumina și slava Preasfintei Treimi în lumea care umbla și zăcea în întuneric, căci Domnul a zis: „*Eu, Lumină am venit în lume*” (Ioan 12, 46); iar în alt loc: „*Cât aveți Lumina, credeți în Lumină, ca să fiți fi ai Luminii*” (Ioan 12, 36).

Evanghelia vestită de Hristos este evanghelia luminii celei din veac, pe care a creat-o Dumnezeu atunci când a zis „*Să fie lumină!*”. Doar că acea lumină era naturală, era creată. Hristos a adus în lume lumina necreată, căci El este Lumina venită din Cer, Cuvântul care „*luminează pe tot omul care vine în lume*” (Ioan 1, 9).

Vestind Evanghelia adusă din Cer, Fiul lui Dumnezeu a luminat mințile, inimile și sufletele oamenilor, care au început să privească din nou spre Cerul de unde a venit Hristos – Fiul lui Dumnezeu – pe pământ. Acolo, în Cer, Hristos ne-a spus că se află „*Tatăl nostru Cel din Ceruri*”, cu fața senină, de Părinte iubitor, și plină de lumina dragostei

părintești. Iar pentru că Fiul lui Dumnezeu este „*Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat*” (Simbolul Credinței), născut din Tatăl, mai înainte de toți vecii, a spus deslușit: „*Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții*” (Ioan 8, 12).

Iubiți frați și cinstite surori întru Hristos – Domnul,

Moată viața Mântuitorului, de la Naștere până la Pățimire, Răstignire, Moarte și Înviere, a fost plină de lumină, a fost lumina care a luminat cu putere întunericul lumii căzute.

Pentru a dărui Apostolilor un crâmpei din veșnicia Preasfintei Treimi și din slava pe care a avut-o la Tatăl mai înainte de a fi lumea, Mântuitorul S-a arătat în slavă, schimbându-Se la Față înaintea Sfinților Săi Ucenici și Apostoli pe Muntele Taborului. A făcut acest lucru înainte de patima Sa cea de bună voie, ca Apostolii să-și amintească de minunea cea mai presus de cuprindere, pe care au trăit-o și au primit-o în dar, să-și amintească, așadar, de aceasta, atunci când Fiul lui Dumnezeu Se va arăta în cumplita suferință și aparenta neputință. Toate acestea asumate din ascultarea față de Tatăl, pentru noi și pentru a noastră mântuire, „*ca un miel spre junghiere*” (Isaia 53, 7), și toate asumându-le în mod voit pentru a restaura căzuta făptură omenească. Iată cum explică Sfântul Maxim Mărturisitorul ascultarea Mântuitorului: „*Acesta a fost, așadar, scopul Domnului, ca, pe de o parte, să asculte de Tatăl până la moarte, ca un Om (vindecând neascultarea lui Adam), pentru noi păzind porunca iubirii,*

iar, pe de alta, să biruiască pe diavol, pătimind de la el prin cărturarii și fariseii puși la lucru de el. Astfel, prin faptul că S-a lăsat de bunăvoie învins, a învins pe cel ce nădăjduia să-L învingă și a scăpat lumea de stăpânirea lui” (Cuvânt ascetic, cap. 13., Filocalia a II-a, p. 35).

Mai spune Sfântul Maxim Mărturisitorul că Hristos îl vedea pe satana ascuns în inimile cărturarilor și fariseilor (atunci când Îl huleau, când Îl judecau și când L-au condamnat la moarte prin răstignire) și l-a bătut (pe satana) cu Sfânta Cruce și smerita ei putere.

Mot ce a plinit Fiul lui Dumnezeu a fost pentru a plăti răscumpărarea păcatului neascultării neamului omenesc prin prețul propriului Sânge: umilințele, haina de ocară, cununa de spini, scuiările, bătăile, biciurile, purtarea crucii și prăbușirea sub povara ei, crucificarea, piroanele, hula cărturarilor și a fariseilor, chinurile, cuvintele rostite pe cruce și, în cele din urmă, moartea în ceasul al IX-lea. „*Gustând paharul morții și primind moartea în trup, toate au fost purtate, primite și asumate pentru noi oamenii ca să vindece prin chinurile trupului său și să spele prin vărsarea sângelui său păcatele lumii*”, căci „*El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin rănilor Lui noi toți ne-am vindecat*” (Isaia 53, 5).

Dreptmăritori creștini,

Mot ce a trăit și împlinit Domnul pe pământ, de la Naștere la Cruce, Moarte și Mormânt, a rămas ca testamentul creștinătății înscris în Evangheliile și pecetluit cu pecetea Sângelui Său dumnezeiesc.

Partea pe care nu au consemnat-o Evangheliile a deslușit-o Apostolul Petru, în epistola Sa: „*Pentru că și Hristos a suferit odată moartea pentru păcatele noastre, El, Cel drept, pentru cei nedreți, ca să ne aducă pe noi la Dumnezeu, omorât fiind cu trupul, dar viu făcut cu duhul, cu care S-a coborât și a propovăduit și duhurilor ținute în închisoare*” (I Petru 3, 18-19). Iar Sfinții Părinți au așezat-o în Tradiția Sfântă a Bisericii, statornicită în imnografie și iconografie. Astfel, unul dintre troparele consacrate acestui eveniment unic, tropar care se rostește la fiecare Sfântă Liturghie, când sunt acoperite Cinstitele Daruri, la Sfântul Proscomidiar, și când sunt aduse, în timpul Vohodului mare, pe Sfânta Masă, glăsuiește astfel: „*În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul și pe scaun ai fost, Hristoase, cu Tatăl și cu Duhul, toate umplându-le, Cel ce ești necuprins*”.

Pogorârea la iad a Mântuitorului a fost tot un act al iubirii dumnezeiești desăvârșite, pentru că Dumnezeu nu putea să lase în afara iubirii și mântuirii pe cei cu totul dreți, de la Adam până la Hristos. Pe cei care au păzit legea și pe proorocii care au vestit venirea Sa, cu sute de ani înainte, și care erau ferecați în întunericul morții, așteptându-L cu nădejde pe Cel făgăduit, pe Stăpânul vieții și al morții, spre a le aduce lumina unică a Învierii, în întunericul cel nepătruns.

Dacă Hristos nu S-ar fi pogorât la iad ca să-i elibereze pe toți cei din veac adormiți și să-i ridice cu Sine, spre a-i trece prin porțile deschise ale Raiului, atunci opera de mântuire a neamului omenesc ar fi fost nedeșăvârșită și nu ar fi arătat iubirea nemărginită a lui Hristos, iubire care a fost și este mai puternică decât moartea și care este, deodată, în Cer și pe pământ și în cele de sub pământ.

În Ortodoxie, icoana canonică a Învierii este cea a Pogorârii lui Hristos la iad, unde Mântuitorul a continuat războiul nevăzut cu satana. Dacă, prin umilința Crucii și prin suferința durerilor nespuse – în smerenie, ascultare și iubire – a învins în războiul de pe pământ cu satana, cel încuibat în inimile călăilor cărturari și farisei, la iad S-a pogorât cu puterea Sa dumnezeiască, strivind pe satana, zdrobind puterile iadului și eliberându-i pe Adam și Eva și pe toți urmașii lor, drepti și temători de Dumnezeu.

Iată cum glăsuiește despre acest act divin o stihiră de la Vecernia de luni, din Săptămâna Luminată: „*Deschisu-s-au Ție, Doamne, cu frică, porțile morții, și porțile iadului, văzându-Te, s-au spăimântat; că porțile cele de aramă le-ai sfărâmat și încuietorile cele de fier le-ai zdrobit; și ne-ai scos pe noi din întuneric și din umbra morții, și ai rupt legăturile noastre*”.

Când slujitorul lui Dumnezeu – după ce a înconjurat biserica în miez de noapte, în dangăt de clopote, cu lumânările aprinse și cântând „*Învierea Tă, Hristoase Mântuitorule, îngerii o laudă în ceruri, și pe noi pe pământ ne învrednicește cu inimă curată să Te slăvim*” (Slujba Sfintelor Paști) – ajunge în fața ușilor bisericii, care sunt încuiate, bate de trei ori cu Sfânta Cruce în ușă, rostind: „*Ridicați, căpetenii, porțile voastre și vă ridicați porțile cele veșnice și va intra Împăratul slavei!*” (Ps. 23, 7). Iar când un altul, din interior, întreabă „*Cine este Acesta Împăratul slavei?*”, atunci el, slujitorul lui Dumnezeu, care Îl reprezintă pe Hristos Însuși, zice: „*Domnul Cel tare și puternic, Domnul Cel tare în război*”, iar a treia oară schimbă răspunsul, rostind: „*Domnul Puterilor*”. Atunci se deschid ușile, care simbolizează porțile Raiului deschise de puterile îngerești, porți prin care Hristos a intrat cu Adam și Eva,

cu dreptii, proorocii și cu toți morții cei din veac, dar și cu tâlharul cel dreptmărturisitor din dreapta Sa, mort pe Cruce odată cu Hristos. Preotul intră cu tot poporul în biserica plină de lumină, care este, de fapt, Împărăția lui Dumnezeu pe pământ.

Iubiți frați întru Hristos și păstori de suflete,

Întors printre Apostoli, după Învierea Sa din morți, Hristos – Domn și Dumnezeu în Cer și pe pământ – le aduce mesajul „*Pace vouă!*”. Apoi spune cu tărie și cu glas de tunet: „*Datu-Mi-s-a toată puterea în Cer și pe pământ. Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă, și iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin!*” (Mt. 28, 18-20).

În lumina acestui mandat, pe care Mântuitorul l-a încredințat Apostolilor Săi, și a puterii harului pe care L-a transmis, prin succesiune apostolică, slujitorilor Bisericii Sale din toate timpurile, înțelegem cum Biserica, care este condusă și păzită de Hristos, a rezistat asaltului forțelor cumplite și întunecate ale iadului și înțelegem și credem că profeția Mântuitorului – „*Voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui*” (Mt. 16, 18) – a fost, este și va fi adevărată în veci!

Preoții slujitori ai Sfintelor Altare străbune sunt îngerii de veghe care păzesc bisericile să nu fie pângărite, să nu fie înstrăinate și părăsite, iar poporul lui Dumnezeu să nu fie dus în rătăcire sau robie. Am făgăduit fiecare – și arhierii și preoți – „*să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte*”

la Biserica lui Hristos și la turma încredințată nouă spre păstorire. Am făgăduit să-i păstoriți pe credincioși cu bunătate și blândețe, cu înțelepciune, cu dăruire, cu jertfelnicie, cu trezvie, cu dreptate și fermitate.

Să fim, ca păstori, în relație cu păstoriții, după chipul lui Hristos – Păstorul Cel bun, Care își pune viața pentru oile Sale. Iar în relație cu Hristos, Cel Ce ne-a chemat la Sfânta și preaînalta treaptă a Preoției și ne-a dăruit un atât de mare har ceresc, să fim fideli, ca Sfântul Ioan Evanghelistul, în toată viața și slujirea noastră – atât în slavă, cât și în pătimire, purtând crucea și răbdând răstignirea, până la moarte –, ca să fim părtași ai Slavei și Învierii Sale. Așa se cuvine să gândim, așa se cuvine să vorbim, așa se cuvine să trăim și, în această chemare și bună chivernisire, să ne încheiem lucrarea pastorală, pregătitoare pentru răspunsul pe care îl vom da și pentru cununa care ne așteaptă în mâna Stăpânului Hristos.

Numai înțelegând lupta ce ne stă înaintea și cu cine luptăm, vom putea fi biruitori, noi, păstori, și poporul lui Dumnezeu. Mântuitorul ne-a învățat că neamul de demoni nu poate fi biruit decât cu rugăciune și cu post și că a Doua Sa Venire va fi atunci când nu gândim: „*Drept aceea, privegheați, că nu știți ziua, nici ceasul când vine Fiul Omului*” (Matei 25, 13). Iar Sfântul Apostol Petru le spune și el păstorilor și creștinilor: „*Fiți treji, privegheați. Potrivnicul vostru, diavolul, umblă răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită*” (I Petru 5, 8).

Războiul nevăzut este mare și necruțător. Dar iată că și războiul dintre oameni este aici și îl trăim cu îngrijorare și cu durere pentru cei ce suferă cumplite primejdii, pribegie și moarte. Se ridică neam peste neam și împărăție peste împărăție; sunt cutremure, molime, catastrofe și necazuri nemaitrăite de umanitate. Lupta noastră, însă, nu este

împotriva domniilor și stăpâniilor acestei lumi, nu este cu cei tari și cu cei slabi, cu cei buni sau cu ce răi, cu cei dreپți sau cu cei păcătoși. Lupta noastră este împotriva duhurilor răutății, răspândite în văzduhuri și pe întreg pământul; cu acele duhuri întunecate care luptă împotriva lui Hristos – „*Calea, Adevărul și Viața*”, Mântuitorul lumii și Salvatorul umanității.

De aceea, noi trebuie să ne rugăm lui Hristos să ne dăruiască puterea de a desluși și de a vedea duhurile, de unde sunt. Să putem să-l vedem pe satana, care, uneori, se ascunde în inimile oamenilor, așa cum s-a ascuns și pe vremea Mântuitorului în sufletul cărturarilor și al fariseilor, luptând, de acolo, împotriva Lui. Există și astăzi cărturari și farisei, mulțime mare, care Îl vor pe Hristos răstignit și omorât. Vor ca El să dispară din lume, pentru că îi încurcă adevărul, dreptatea și musturarea Lui necruțătoare. Îi deranjează că este de partea copiilor abuzați, pângăriți și traficați; de partea sărmanilor dezmoșteniți, goi, flămânzi și dezbrăcați; de partea fetelor și femeilor abuzate, traficate și vândute ca pe vremea sclaviei. Îi deranjează că le deconspiră fățarnicia, le smulge masca de pe față, spre a li se vedea figura vicleană, gândurile ucigașe și poftele demonice.

Acesta este Hristos – Lumina lumii, Care i-a încurcat pe cărturarii și fariseii din vremea Lui și îi încurcă și îi deranjează de moarte și pe cei de astăzi. De aceea Îl doresc plecat din lume, spre a se declara ei „hristoși mincinoși” și stăpâni ai lumii. Numai că Puterea, în Cer și pe pământ, este a lui Hristos. Și numai El i-a putut spune celui ce s-a declarat stăpânul împărățiilor pământului: „*Mergi înapoia Mea, satano, căci scris este: «Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai Lui Unuia să-I slujești»*” (Luca 4, 8).

Iubiți credincioși,

În Patriarhia Română, anul 2022 este Anul Omagial al Rugăciunii și Anul Comemorativ al Sfinților Isihăști. În acest context, Episcopia noastră va desfășura mai multe proiecte la nivel eparhial, atât împreună cu clerul de mir, cât și cu monahii și monahiile din mănăstiri și, nu în ultimul rând, cu școlile teologice și cu tinerii noștri credincioși și râvnitori, multiubitori de Hristos, de țară, Biserică și neam.

Să ne rugăm fierbinte să înceteze războiul fratricid care se poartă în vecinătatea țării noastre și să aducă Dumnezeu conducătorilor gânduri de pace, de înțelegere, dialog și conviețuire pașnică, în lumina drepturilor și libertăților universale ale păcii și iubirii creștine.

Să-i sprijinim pe frații noștri plecați în pribegie, așa cum am făcut-o și până acum, din prima zi a războiului, cu toată dragostea noastră fraternă, cu inimă bună și filantropie creștină, bine știind că postul și rugăciunea sunt bineprimite dacă sunt întregite de multe fapte bune.

În același timp, ca păstor al păstorilor și părinte duhovnicesc, prețuiesc mult activitatea Sectorului nostru social-filantropic, a ostenitorilor lui și a tuturor preoților și voluntarilor implicați, încă din 25 februarie, de la începutul acestui război, la vămile Sighet, Halmeu și în alte puncte de trecere a refugiaților. Să-L rugăm pe Hristos Cel Înviat din morți să le dăruiască acestor truditori și iubitori de frați bucuria pe care au avut-o femeile mironosițe care s-au dus dis-de-diminează la mormânt să ungă trupul lui Iisus.

Binecuvântat fie Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos că ne-a ajutat să ajungem în comuniune deplină, săvârșind toate Sfintele Slujbe din Noaptea de Paști,

după sfânta rânduială a Bisericii Răsăritului, și să primim sfintele paști (prescura și vinul), pregătite și sfințite în Sâmbăta Mare, în pahare curate și anume rânduite, ca să gustăm dimineața – întotdeauna înainte de a mânca bucatele binecuvântate și stropite cu aghiasmă – paștile cele sfințite și sfințitoare!

Dorindu-Vă, din toată inima noastră de părinte duhovnicesc, sănătate, mântuire și întru toate bună sporire, Îl rugăm pe Hristos Cel Înviat din morți a treia zi să Vă dăruiască sărbători pline de lumină, pace, bucurie, liniște și har, spre a sărbători și în anul acesta Sfintele Paști – „*Praznicul praznicelor și Sărbătoarea sărbătorilor*” – cu toată solemnitatea cuvenită, având pe masa din familie toate cele după rânduială! De asemenea, să nu uităm și de cei ce sunt lipsiți de bucuria pascală, fie prin lipsuri materiale, fie prin lipsa iubirii și a bucuriei comuniunii, neavând pe nimeni, ci doar pe Hristos și dragostea noastră creștină. Așa să ne ajute Dumnezeu!

HRISTOS A ÎNVIAT!

*Al vostru, al tuturor, împreună cu voi în sărbătoare,
în bucurie, în rugăciune și în imn de biruință
și de slavă adusă lui Hristos Cel Înviat din morți,*

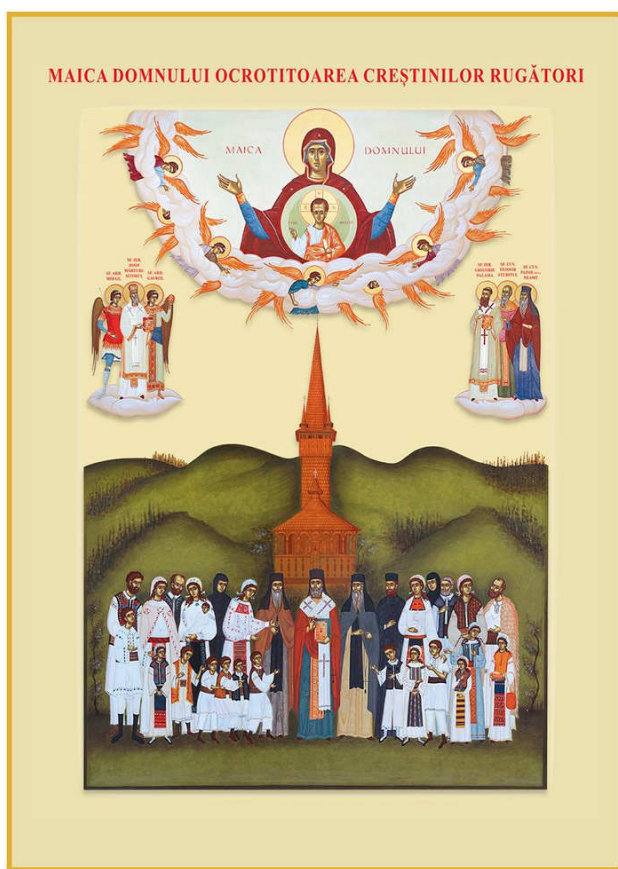
† IUSTIN

Episcopul Maramureșului și Sătmăruului

Stema Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăreșului

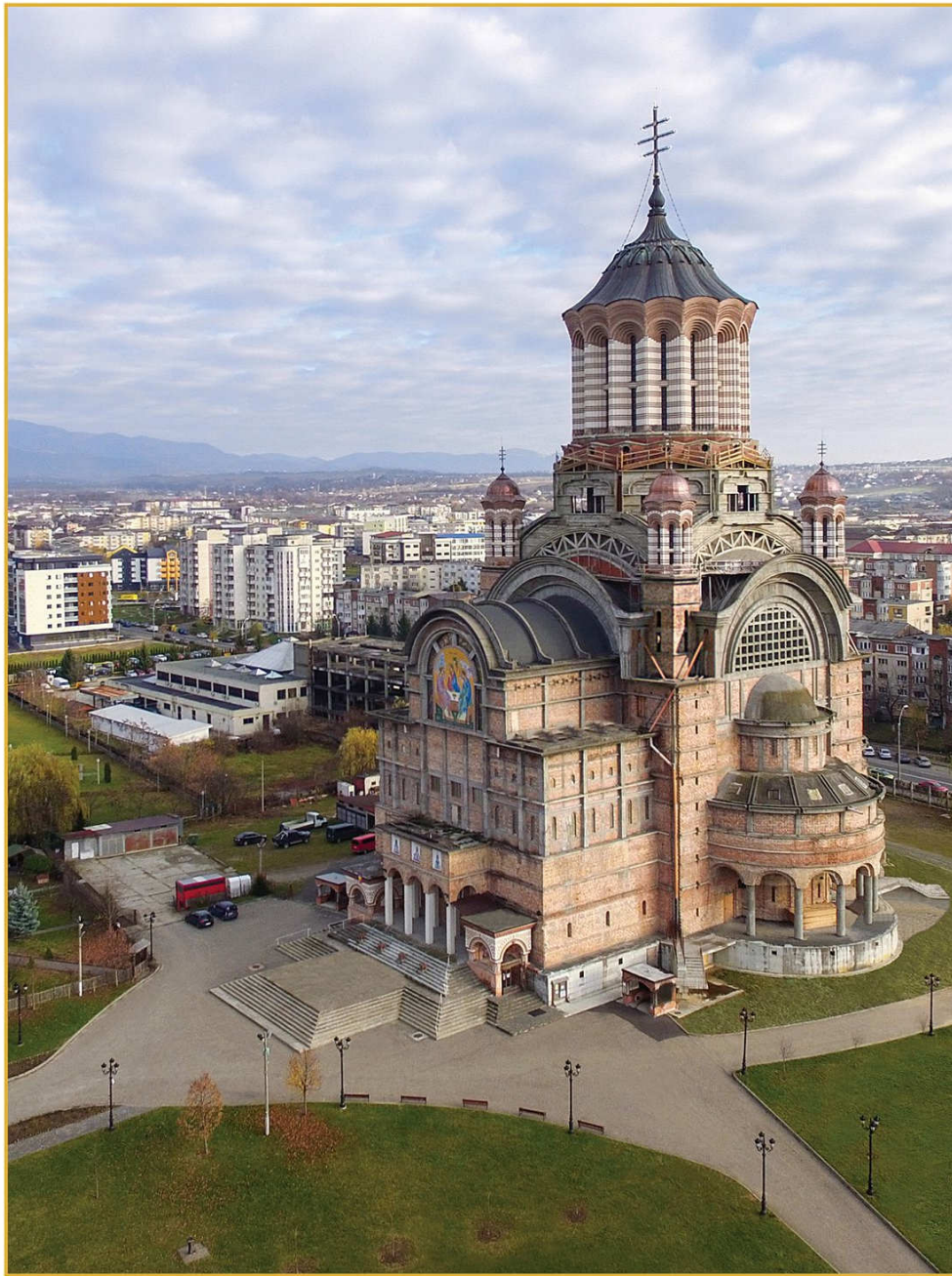
Maica Domnului – Ocrotitoarea creștinilor rugători

Icoană realizată cu ocazia Anului Omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului

Pictor: Gabriel Solomon

2022

**ANUL OMAGIAL AL RUGĂCIUNII ÎN VIAȚA BISERICII ȘI A CREȘTINULUI;
ANUL COMEMORATIV AL SFINȚILOR ISIHAȘTI
SIMEON NOUL TEOLOG, GRIGORIE PALAMA ȘI PAISIE DE LA NEAMȚ**

Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare

RO 02 RNCB 0182034142300001
RO 04 BTRLRONCRT 0244801201